

การเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน Strengthening Buddhist Political Ethics of Politicians in Nan Province

พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปญฺโญ Prakupalad Vacharapong Vachirapanno

เติมศักดิ์ ทองอินทร์ TermsakTongin

สุรพล สุธะพรหม SuraponSuyaprom

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkomrajavidyalaya University

Watcharapong-2006@hotmail.com

Haripunchai Review 19/10/2565

Haripunchai Review 23/01/2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมือง 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน และ 3) นำเสนอการเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน 10 รูปหรือคน ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายอธิบายและพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน พบว่า จริยธรรมนับว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของทุกคนและทุกวิชาชีพ ควรดำเนินการตามกระบวนการ 3 ประการคือ 1) ดำเนินการตามกฎหมาย/นโยบาย 2) ดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรม และ 3) ดำเนินการตามผลการดำเนินงาน/ตัวชี้วัด

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน พบว่า ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรม คือ 1) ด้านวัฒนธรรม 2) ด้านปรัชญาและความเชื่อ และ 3) ด้านศาสนา

3. การเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน พบว่า ควรดำเนินการตามหลัก 5 ประการ คือ 1) การประกันชีวิต 2) การประกันหลักทรัพย์ 3) การประกันครอบครัว 4) การประกันสังคม และ 5) การประกันสุขภาพ

คำสำคัญ : การเสริมสร้าง, พุทธจริยธรรม, การเมือง, นักการเมือง

Abstract

The objectives of this research were 1) to examine the promotion of political ethics of politicians, 2) to explore the factors affecting the promotion of political ethics of politicians in Nan Province, and 3, to present the strengthening of Buddhist political ethics of politicians in Nan Province. The researcher defines this research methodology as a qualitative research by in-depth interview from 18 key informants and focus group discussion of 10 people by analyzing commentary and description methods. The result showed that:

1. The strengthening condition of Buddhist political ethics of politicians in Nan Province was found that the ethics are the basic foundation of everyone and all professions. Three processes should be followed, namely 1) the laws and policy, 2) the project and activity, and 3) the results of operation or indicator.

2. Factors affecting the strengthening of Buddhist political ethics of politicians in Nan Province was found that these factor affect the strengthening of ethics, including 1) Culture, 2) Philosophy and belief, and 3) Religion

3. The strengthening of Buddhist political ethics of politicians in Nan Province was found that five operations should be followed, namely 1) Life insurance, 2) Property insurance, 3) Family insurance, 4) Social insurance, 5) Health insurance.

Keywords : Strengthening, Buddhist Ethics, Political, Politicians

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีสาระสำคัญประการหนึ่งที่มุ่งแก้ไขปัญหาการผูกขาดอำนาจรัฐ และการใช้อำนาจรัฐอย่างไม่เป็นธรรม ตลอดจนการดำเนินการทางการเมืองที่ขาดความโปร่งใสปราศจากจริยธรรม และระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่ล้มเหลว จึงมีบทบัญญัติที่มุ่งเน้นให้ประเทศมีการบริหารจัดการที่โปร่งใส มีจริยธรรม จึงได้กำหนดให้ มาตรา 279 เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้นและกำหนดให้มาตรา 244 ได้บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐจากสาระสำคัญและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ดังกล่าว ทำให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินร่วมกับสถาบันพระปกเกล้าจัดประชุมเวทีท้องถิ่นประจำปี 2553 ครั้งที่ 2 เรื่องประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นโดยมีกลไก คือ ให้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมเพื่อเป็นมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทของท้องถิ่นพร้อมทั้งกลไกระบบการดำเนินงานและการลงโทษ เพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สถาบันพระปกเกล้า, 2553) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.2562 มีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา 76 วรรคสามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำประมวลจริยธรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีมาตรฐานเดียวกัน สมควรมีกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานทางจริยธรรมใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐเพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีหลักเกณฑ์การจัดทำประมวลจริยธรรม กระบวนการรักษาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.2562)

เนื่องจากการเมืองถือเป็นกลไกที่สำคัญที่ทำให้มีการพัฒนาประเทศให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองขึ้นและคนทุกคนไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แต่ถึงกระนั้นก็ยังมึนการเมืองที่ทำงานการเมืองด้วยความมีจริยธรรมอยู่อีกเป็นจำนวนมาก และยังคงมึนการเมืองที่มีความประพฤติเบี่ยงเบนจากจริยธรรมอยู่จำนวนไม่น้อย และก็ยังมึนบางคนที่ไม่ได้รับการลงโทษตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พุทธจริยธรรมเป็นหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนามี 3 ระดับ คือ พุทธจริยธรรมระดับต้น คือ การรักษาศีล 5 2) พุทธจริยธรรมระดับกลาง คือ กุศลกรรมบถ 10 3) พุทธจริยธรรมระดับสูง คือ อริยมรรคมีองค์ 8 ทั้ง 3 ระดับนี้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนซึ่งถ้าหากผู้นำหรือนักการเมืองนำไปใช้ในการบริหารพัฒนาประเทศแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมจะทำให้ประเทศนั้นมีความปกติสุข ซึ่งหลักพุทธจริยธรรมนี้เน้นย้ำถึงแนวทางในความรับผิดชอบต่อสังคม คือ บุคคลต้องประพฤติปฏิบัติด้วยกายสุจริต วาสุจริต และมโนสุจริต จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับ การเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน เพื่อมุ่งเน้นศึกษาในเรื่องของแนวคิด ทฤษฎีหลักการ จริยธรรมทางการเมือง และหลักธรรมคำสอนทางในทางพระพุทธศาสนา จากเอกสารตำรา และคัมภีร์ทางศาสนาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคัมภีร์ของพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นแนวทางการเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองว่าที่นักการเมืองควรมีหรือควรประพฤติปฏิบัติอย่างไร เพื่อเป็นหลักการนักการเมืองนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน
3. เพื่อนำเสนอการเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องนี้เป็นารเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่านเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ และใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 18 รูปหรือคน โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 พระสงฆ์ นักวิชาการ กลุ่มที่ 2 นักการเมือง กลุ่มที่ 3 ผู้นำชุมชน และกลุ่มที่ 4 นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน 11 รูปหรือคน โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน มี 3 ประเด็น คือ 1) จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน เป็นอย่างไร 2) หลักพุทธจริยธรรมที่ใช้ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน มีอะไรบ้าง 3) การเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน ควรเป็นอย่างไร

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ คือ ศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ และทฤษฎี กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดำเนินการสร้างและปรับแบบสัมภาษณ์ นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพในด้านต่าง ๆ ดังนี้ การใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาของข้อคำถาม โครงสร้างของประเด็นเนื้อหาคำถามครอบคลุมสาระสำคัญเกี่ยวกับเกี่ยวกับ การเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน กรอบประเด็นและข้อคำถามครอบคลุมเนื้อหาสำคัญที่ต้องการตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การสัมภาษณ์ (Interview) การวิจัยครั้งนี้ ใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะสนทนารวบรวมความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายเหตุ

และขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์ ขออนุญาตใช้กล้องถ่ายรูปเพื่อใช้อ้างอิงในการสัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่บันทึกเสียงไว้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ

3.2 การสนทนากลุ่มเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาที่ทำการศึกษานักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และประชาชนผู้สนใจ เพื่อยืนยันการเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน ภายใต้บรรยากาศการมีส่วนร่วม และการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีด้วยการทำสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ติดต่oprสานงานผู้เชี่ยวชาญ 11 รูปหรือคน เพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ประสานงานเพื่อยืนยัน วัน เวลา สถานที่ กับผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน จัดเตรียมสถานที่ ทีมงาน และดำเนินการสนทนากับตนเอง และทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล ในแต่ละประเด็นคำถาม ตามประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ และรายงานผลการวิจัย

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาความ (Descriptive interpretation) แจกแจงข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน

การสัมภาษณ์สภาพการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในได้กล่าวถึงสภาพการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน ผู้วิจัยสรุปการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

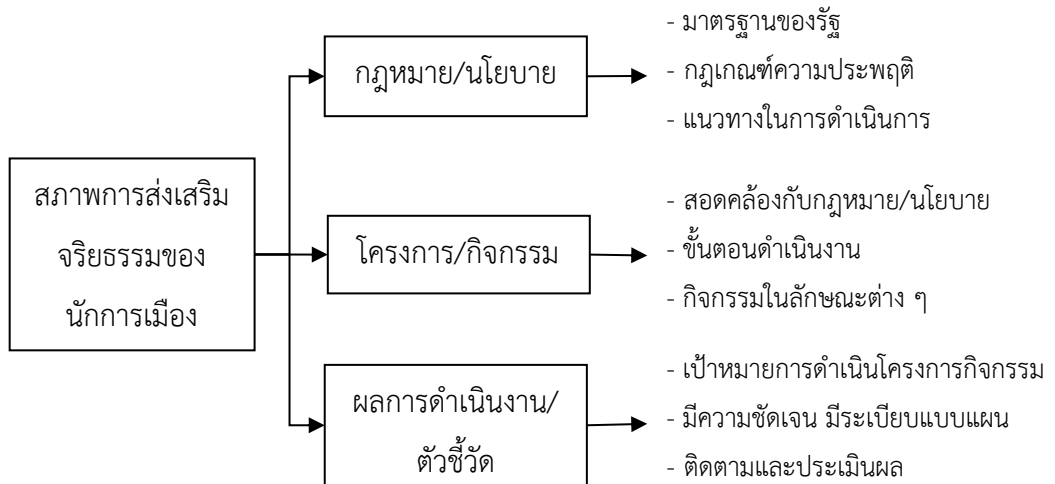
จริยธรรมนับว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของทุกคนและทุกวิชาชีพ หากบุคคลใดหรือวิชาชีพใดไม่มีจริยธรรมเป็นหลักยึดเบื้องต้นแล้วยากที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จแห่งตนและแห่งวิชาชีพนั้น ๆ ที่ยิ่งกว่านั้นก็คือการขาดจริยธรรมทั้งในส่วนบุคคลและในวิชาชีพ อาจมีผลร้ายต่อตนเอง สังคมและวงการวิชาชีพในอนาคตได้อีกด้วย ดังจะพบเห็นได้จากการเกิดวิกฤติ

ศรัทธาในวิชาชีพหลายแขนงในปัจจุบัน ในปัจจุบันการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมือง ได้มีกฎหมายมารองรับหลายประเภท เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี 2560 ซึ่งในตามมาตรา 279 ได้เขียนไว้ว่าจริยธรรมเป็นเครื่องมือกำกับความประพฤติของข้าราชการ ที่สร้างความโปร่งใส มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และเป็นสากลรวมทั้งป้องกันการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นรวมทั้งเสริมสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน เป็นต้น การส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองนักการเมืองในจังหวัดน่าน ควรดำเนินการตามกระบวนการ 3 ประการคือ

1) **กฎหมาย/นโยบาย** เป็นเครื่องมือถือที่มีความสำคัญในการกำหนดวิธีการกระบวนการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมือง เพื่อการควบคุมความประพฤติการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย เกิดความยุติธรรมก่อให้เกิดสิทธิเสรีภาพ และเพื่อป้องกันรักษาผลประโยชน์ของประชาชน กฎหมายและนโยบายจึงเสมือนเครื่องมือในการหล่อหลอมกล่อมเกลาคความประพฤติการปฏิบัติของนักการเมืองในสังคมไปตามความต้องการของรัฐ

2) **โครงการ/กิจกรรม** เป็นอีกริวิธีหนึ่งที่จะเข้าไปส่งเสริมให้นักการเมืองมีจริยธรรมทางการเมืองเพราะโครงการต่าง ๆ ได้ดำเนินการมาจากความต้องการและปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยการวางแผนขั้นตอนดำเนินงานที่เป็นไปตามระบบ มีความเรียบร้อย ช่วยให้ขั้นตอนต่างๆ มีความสอดคล้องกับกฎหมายหรือนโยบาย มีขั้นตอนการดำเนินงานมีทิศทางอันชัดเจน ซึ่งโครงการที่ดีจำเป็นต้องมีการเสนอความคิดเห็น อย่างถูกต้อง มีเหตุผล พร้อมเขียนรายละเอียดได้อย่างชัดเจน โดยการปฏิบัติงานนั้นจะต้องบรรลุจุดประสงค์ตามที่ตั้งไว้ได้ โครงการที่มีความถูกต้องชัดเจน จะส่งผลให้เกิดประโยชน์มากมายแก่หน่วยงาน นักการเมือง และประชาชนด้วย

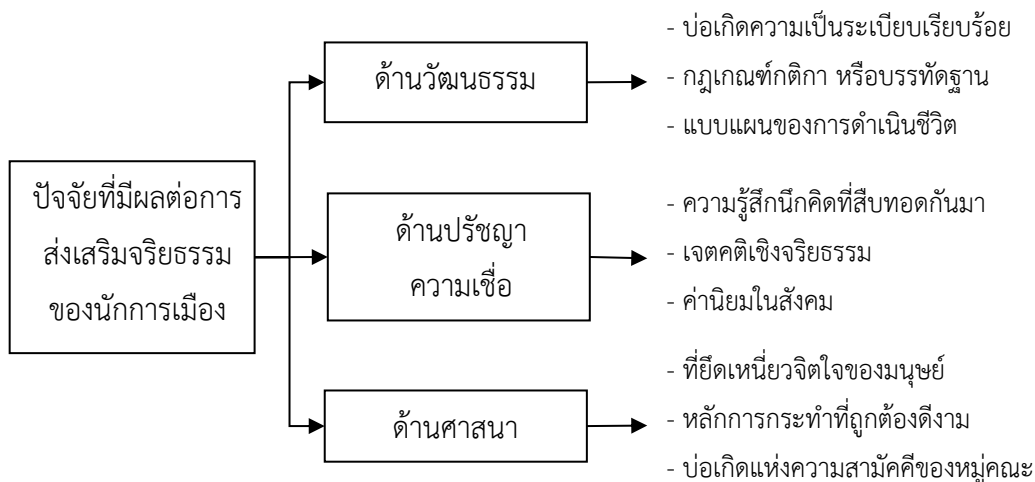
3) **ผลการดำเนินงาน/ตัวชี้วัด** เป็นดัชนีชี้วัดหรือหน่วยวัดความสำเร็จของการปฏิบัติงานที่ถูกกำหนดขึ้นที่เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ที่ต้องสื่อถึงเป้าหมายในการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อสร้างความชัดเจนในการกำหนด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐที่เข้าไปกำหนดโครงการ กิจกรรมที่จะส่งเสริมจริยธรรมให้กับนักการเมืองในพื้นที่

แผนภาพที่ 2 สภาพการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมือง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน ผู้วิจัยสรุปพบว่า วัฒนธรรมยังเป็นสิ่งที่สร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความเป็นหนึ่งอันเดียวในสังคม เพราะวัฒนธรรมนั้นเป็นแบบแผนของการดำเนินชีวิตที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง เพื่อสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นวัฒนธรรมจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ วัฒนธรรมนี้จึงเป็นสิ่งบ่งบอกความความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของสังคม สามารถแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของสังคมนั้น ๆ ได้ชัดเจน ปรัชญาและความเชื่อ เป็นความรู้สึกร่วมกันที่สืบทอดกันมาอันมีผลต่อพฤติกรรมการแสดงออก ของบุคคลหรือกลุ่มชนที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลหรือพื้นฐานความเป็นจริง ด้านศาสนา เป็นสัจธรรมมีความสำคัญต่อบุคคล และสังคม ทำให้มนุษย์ทุกคนเป็นคนดีและอยู่ร่วมกันอย่างสันติ วัตถุประสงค์อันสำคัญยิ่งของทุก ๆ ศาสนาเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

แผนภาพที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมือง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน ผู้วิจัยสรุปพบว่า “ศีล” คือ ความสำรวมทางกายวาจา ความเป็นปกติ การไม่ประพฤติดิตทางกาย และวาจา เป็นความมีระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับสำหรับควบคุมประพฤติกายของคนในสังคมให้เรียบร้อยดีงามเป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน จะได้อยู่ร่วมกันด้วยความสุขสบาย ไม่กระทบกระทั่งซึ่งกันและกัน ให้ห่างจากความชั่วร้ายทั้งหลาย ศีลมีฐานะเป็นวินัยสำหรับทุกคน เพื่อไต่เต้าไปหาความดีงามสูงสุด รวมทั้งเป็นรากฐานของสมาธิและปัญญา ควรดำเนินการตามหลัก 5

แผนภาพที่ 4 การเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมือง

อภิปรายผลการวิจัย

1. การส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน จากการสอบถามพบว่า จริยธรรมนับว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของทุกคนและทุกวิชาชีพ หากบุคคลใดหรือวิชาชีพใดไม่มีจริยธรรมเป็นหลักยึดเบื้องต้นแล้วยากที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จแห่งตนและแห่งวิชาชีพนั้น ๆ ที่ยิ่งกว่านั้นก็คือการขาดจริยธรรมทั้งในส่วนบุคคลและในวิชาชีพ อาจมีผลร้ายต่อตนเอง สังคมและวงการวิชาชีพในอนาคตได้อีกด้วย ดังจะพบเห็นได้จากการเกิดวิกฤติศรัทธาในวิชาชีพหลายแขนงในปัจจุบัน ในปัจจุบันการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมือง

ได้มีกฎหมายมารองรับหลายประเภท เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี 2560 ซึ่งในตามมาตรา 279 ได้เขียนไว้ว่าจริยธรรมเป็นเครื่องมือกำกับความประพฤติของข้าราชการ ที่สร้างความโปร่งใส มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และเป็นสากลรวมทั้งป้องกันการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นรวมทั้งเสริมสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน เป็นต้น การส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองนักการเมืองในจังหวัดน่าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชุดิพนธ์ วงษ์อมรวิทย์** (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย 1) ด้านความดีงามเกิดจากการยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน อัยยาศัยดี มีความยุติธรรม ขยันอดทน พุ่มเท ตั้งใจและมีความเสียสละทำงานเพื่อส่วนรวม สร้างความรัก ความศรัทธาเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนและชุมชน 2) ด้านความถูกต้องมีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ ตามบทบาทหน้าที่ของตน โดยคำนึงถึงความสำเร็จของงาน มีการดำเนินการโดยความเป็นธรรม 3) ด้านความเหมาะสม ดำเนินการปฏิบัติงานตามกรอบจริยธรรม ให้มีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและชุมชน

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน พบว่า นักการเมืองต้องเป็นผู้รับรู้ในทุกสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน การสร้างความตระหนักในจริยธรรม การสร้างความร่วมมือในชุมชน และเป็นผู้มีจิตสำนึกในความเป็นนักการเมือง โดยต้องเข้าใจถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรม คือ วัฒนธรรมยังเป็นสิ่งที่สร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความเป็นหนึ่งอันเดียวในสังคม เพราะวัฒนธรรมนั้นเป็นแบบแผนของการดำเนินชีวิตที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง เพื่อสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้น วัฒนธรรมจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ วัฒนธรรมนี้จึงเป็นสิ่งบ่งบอกความความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของสังคม สามารถแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของสังคมนั้น ๆ ได้ชัดเจน ปรัชญาและความเชื่อ เป็นความรู้สึกนึกคิดที่สืบทอดกันมาอันมีผลต่อพฤติกรรมการแสดงออก ของบุคคลหรือกลุ่มชนที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลหรือพื้นฐานความเป็นจริง ด้านศาสนา เป็นสัจธรรมมีความสำคัญต่อบุคคล และสังคม ทำให้มนุษย์ทุกคนเป็นคนดี และอยู่ร่วมกันอย่างสันติ วัตถุประสงค์อันสำคัญยิ่งของทุก ๆ ศาสนาเป็นไปในแนวทางเดียวกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พระมหานรินทร์ สุรพลโย (เอม

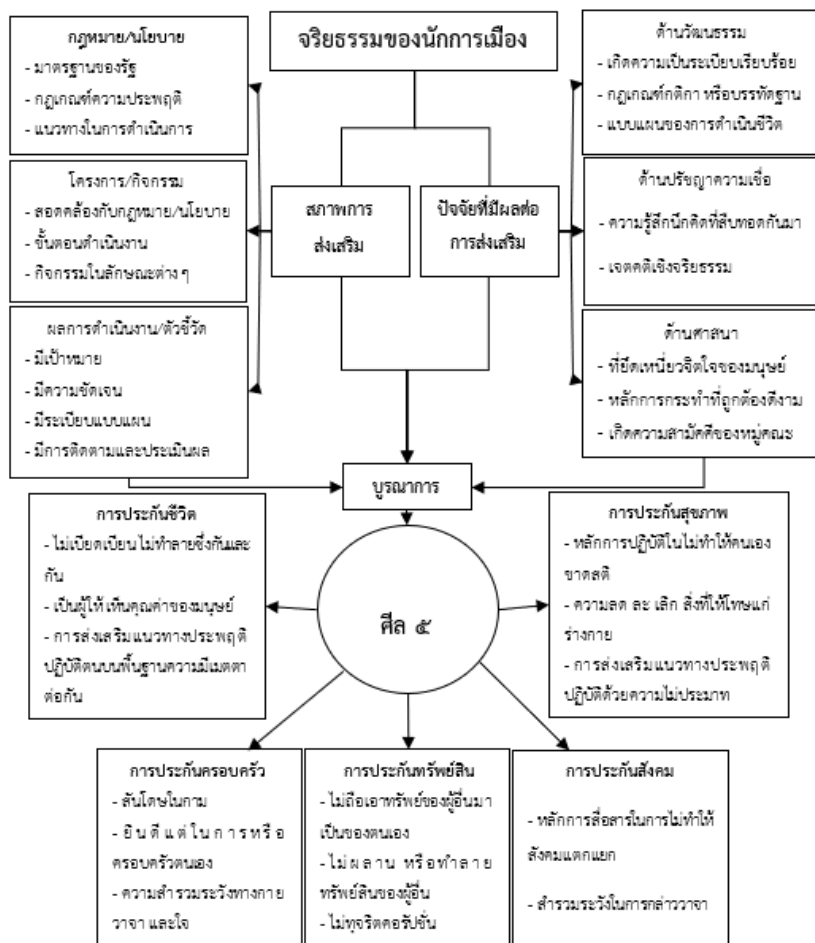
พันธ์) (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองของผู้นำทางการเมืองในจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า สภาพทั่วไปของจริยธรรมทางการเมืองของผู้นำทางการเมืองที่มีความสำคัญ

3. การเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน พบว่า “ศีล” คือ ความสำรวมทางกายวาจา ความเป็นปกติ การไม่ประพฤติดิตทางกาย และวาจา เป็นความมีระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับสำหรับควบคุมประพฤติดิตทางกายของคนในสังคมให้เรียบร้อยดีงามเป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน จะได้อยู่ร่วมกันด้วยความสุขสบาย ไม่กระทบกระทั่งซึ่งกันและกัน ให้ห่างจากความชั่วร้ายทั้งหลาย ศีลมีฐานะเป็นวินัยสำหรับทุกคน เพื่อไต่เต้าไปหาความดีงามสูงสุด รวมทั้งเป็นรากฐานของสมาธิ และปัญญา ควรดำเนินการตามหลัก 5 ประการ คือ 1) การประกันชีวิตจะส่งเสริมให้นักการเมืองมีความประพฤติ หรือการดำเนินชีวิตของตนโดยไม่เบียดเบียนชีวิตร่างกายของผู้อื่น สัตว์อื่น 2) การประกันหลักทรัพย์จะส่งเสริมให้นักการเมืองมีความประพฤติ หรือการดำเนินชีวิตของตนโดยไม่เบียดเบียนทรัพย์สิน และไม่ละเมิดกรรมสิทธิ์ของผู้อื่น ด้วยการลักขโมย เป็นต้น 3) การประกันครอบครัวจะส่งเสริมให้นักการเมืองมีความประพฤติ หรือการดำเนินชีวิตของตนโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่นในทางคู่ครอง 4) การประกันสังคมจะส่งเสริมให้นักการเมือง มีความประพฤติ หรือการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการเบียดเบียนผู้อื่นด้วยวาจาที่เป็นเท็จหลอกลวง อันเป็นสาเหตุตัดรอน หรือทำลายประโยชน์ของผู้อื่นแต่มีความซื่อสัตย์ มีสัจจะ รักษาสัจจะ พูดแต่คำจริง คำมีประโยชน์คำสมานฉันท์สามัคคี เป็นต้น 5) การประกันสุขภาพจะส่งเสริมให้นักการเมือง มีความประพฤติ หรือการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการเบียดเบียนตนเอง ด้วยการดื่ม การสูบ ฉีดยา สิ่งที่เป็นพิษให้โทษแก่ร่างกาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน : การเชื่อมโยง ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงและหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ และสุรินทร์” ผลวิจัยพบว่า ความเชื่อมโยงเศรษฐกิจพอเพียงกับหมู่บ้านรักษาศีล 5 คือ “ประโยชน์สุข” โดยการนำไตรสิกขา ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่ครอบคลุมการดำรงชีวิตทุกด้าน ส่วนชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง และหมู่บ้านรักษาศีล 5 นั้นมีหลักการที่เน้นแก้ปัญหาสังคมในระดับรากหญ้า สำหรับรูปแบบบูรณาการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และหมู่บ้านรักษาศีล 5 คือ รูปแบบที่มีระดมให้ดำเนินการของทุกภาคส่วน ซึ่งจะบูรณาการเชื่อมโยงให้ทุกเครือข่าย

ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกลยุทธ์ที่จะดึงเอาความรู้ ความสามารถของ
ปราชญ์ชาวบ้าน หรือคนในชุมชน ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาวิจัยการเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของ
นักการเมืองในจังหวัดน่าน เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง เพื่อศึกษา
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง และเพื่อนำเสนอการเสริมสร้างพุทธ
จริยธรรมทางการเมือง ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 5 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

สรุป และข้อเสนอแนะ

การเสริมสร้างพุทธจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน คือ จริยธรรมนับว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของทุกคนและทุกวิชาชีพ หากบุคคลใดหรือวิชาชีพใดไม่มี จริยธรรมเป็นหลักยึดเบื้องต้นแล้วยากที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จแห่งตนและแห่งวิชาชีพนั้น ๆ ที่ ยิ่งกว่านั้นก็คือการขาดจริยธรรมทั้งในส่วนบุคคลและในวิชาชีพ อาจมีผลร้ายต่อตนเอง สังคม และวงการวิชาชีพในอนาคตได้อีกด้วย ดังจะพบเห็นได้จากการเกิดวิกฤติศรัทธาในวิชาชีพ หลายแขนงในปัจจุบัน ในปัจจุบันการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมือง ได้มี กฎหมายมารองรับหลายประเภท เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๖๐ ซึ่งในตามมาตรา ๒๗๙ ได้เขียนไว้ว่าจริยธรรมเป็นเครื่องมือกำกับความประพฤติของข้าราชการ ที่สร้างความโปร่งใส มี มาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และเป็นสากลรวมทั้งป้องกันการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นรวมทั้งเสริมสร้างความโปร่งใสในการ ปฏิบัติงาน เป็นต้น นักการเมืองต้องเป็นผู้รับรู้ในทุกสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน การสร้าง ความตระหนักในจริยธรรม การสร้างความร่วมมือในชุมชน และเป็นผู้มีจิตสำนึกในความเป็น นักการเมือง

การนำหลักการศีลซึ่งเป็นหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ เป็นแนวทางในการปฏิบัติโดยเริ่มจากการปฏิบัติตนบนพื้นฐานการโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ ละเมิดกรรมสิทธิ์ของผู้อื่น ไม่เบียดเบียนผู้อื่นในทางคู่ครอง ไม่ละเมิดสิทธิ์ในบุคคลผู้เป็นที่รักของ ผู้อื่น ด้วยวาจาที่เป็นเท็จหลอกลวง และปฏิบัติที่ปราศจากการเบียดเบียนตนเอง ด้วยการดื่ม การสูบ ฉีด สิ่งที่เป็นพิษให้โทษแก่ร่างกาย นักการเมืองมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากเพราะ มีผลต่อการบริหารงานทั้งในจังหวัดและท้องถิ่น จึงเป็นต้องตระหนักในจริยธรรมประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป รวมไปถึงการเข้าใจ ถึงหลักศีลในเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติทั้งต่อตนเอง ความสำรวมทางกายวาจา ความ เป็นปกติ การไม่ประพฤติผิดทางกาย และวาจา เป็นความมีระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ สำหรับควบคุมประพฤติทางกายของคนในสังคมให้เรียบร้อยดีงามเป็นแบบแผนอันหนึ่งอัน เดียวกัน จะได้อยู่ร่วมกันด้วยความสุขสบาย ไม่กระทบกระทั่งซึ่งกันและกัน ให้ห่างจากความชั่วร้ายทั้งหลาย ศีลมีฐานะเป็นวินัยสำหรับทุกคน เพื่อได้เข้าไปหาความดีงามสูงสุด รวมทั้งเป็น รากฐานของสมาธิ และปัญญา

References

- ชุติพนธ์ วงษ์อมรวิทย์. (2563). *การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชารัฐศาสตร์), บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2559). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารราชการแนวใหม่*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- ธีรยุทธ พึ่งเทียร. (2545). *สถิติเบื้องต้นและการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุทรไพศาล.
- พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล. (2560). *การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน : การเชื่อมโยง ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง และ หมู่บ้านรักษาศีล 5 ในจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ และ สุรินทร์*. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหานรินทร์ สุรบุญโณ (เอมพันธ์) . (2563). *การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองของผู้นำทางการเมืองในจังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชารัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.2562*. (2562). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 136 ตอนที่ 50 ก ลงวันที่ 16 เมษายน 2562.
- ศรัณย์ วงศ์คำจันทร์. (2555). *จริยธรรมนักการเมืองไทย*. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 2 ฉบับที่ 3. (กรกฎาคม-กันยายน) : 263-264.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2553). *ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น*, (นนทบุรี : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น).